

Vart tar leken vägen bland kartläggning, ämneskunskaper och kunskapsmål?

Förskoleklassens rikskonferens 2020,
Annika Andréasson

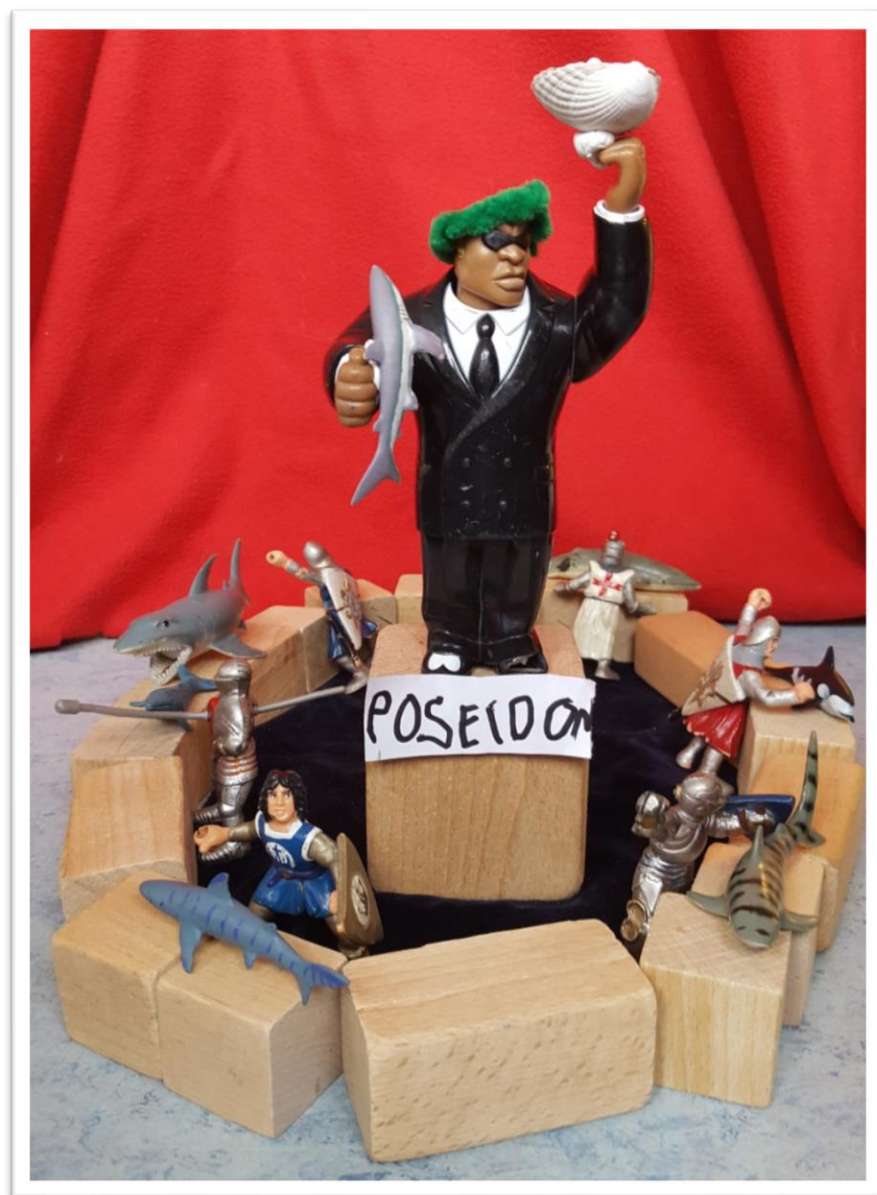
Vem är jag?

- förskollärare sedan 1993
- arbetat i förskola och förskoleklass
- verksamhetsutvecklare, Göteborgs stad
- skrivit boken *Lärande lek i förskoleklass*
- föreläst för blivande förskollärare och F-3 lärare, Göteborg universitet
- föreläst och skrivit material på uppdrag av Skolverket
- föreläsare och kursledare

Annika Andréasson

	Mån	Tis	Ons	Tor	Fre
8:10					
9:30	utelek	utelek	utelek	utelek	utelek
10:00					
11:15	L	U	N		
11:45	utelek	utelek	utelek		
12:15 - 13:20					

Jag vet vad jag gör.
Och oftast vet jag varför
jag gör det jag gör.

Förändring av:

- organisering av miljö och tid
- strukturer och rutiner
- teoretiskt perspektiv på lek och lärande
- undervisning utifrån elevernas olika behov och intressen
- öka inflytande och -delaktighet för eleverna

Förskoleklassens syfte

- ge möjlighet att inhämta och utveckla kunskaper och värden
- förbereda för fortsatt utbildning
- utgå från en helhetssyn på eleven och dess behov
- främja allsidiga kontakter och social gemenskap
- främja en livslång lust att lära
- uppväga skillnader i elevers förutsättningar, så att alla kan utvecklas så långt som möjligt
- främja elevers allsidiga personliga utveckling till aktiva, kreativa, kompetenta och ansvarskännande individer och medborgare

**Hur når vi
syftet med
förskoleklass?**

**Hur vet du om
och när dessa
syften uppnås?**

Vi vet vad vi gör,
vanligen vet vi varför vi gör vad vi gör,
men vad vi inte vet är vad det vi gör gör.

M Foucault

Undervisning i skolstartsåldern

Sven Persson:

Det finns starkt forskningsstöd för att undervisning för barn i den här åldern ska bygga på deras eget utforskande. Pedagogiken behöver hämta inspiration från förskolan.

Allra viktigast är att undervisningen för barn i skolstartsåldern, lär dem att se sig själva som en lärande person.

Ur artikel om utredning om tioårig grundskola i Forskning.se, 2020-09-16

Undervisning

sådana målstyrda processer
som under ledning av
lärare eller förskollärare
syftar till utveckling och
lärande genom inhämtande
och utvecklande av
kunskaper och värden.

Skollagen kapitel 1, §3

Hur kan vi
göra för att...?

Vad skulle
hända om...?

Finns det
fler sätt ...?

OD	FÖKLARIN
TJÄLE	ISIMARKEN
UDE	NÄR MARKEN STIKR UT I VATNET
FÖDÄMIN	STOP FÖR VATNET
BROFÄSTE	BRONS FÖTER
JODSKRED	MASA JOD SOM ÅKER I VÄG
ARMERIN	NÅT STARKT INE I

1 FÖRDÄMING MELAN 2 ÖAR

Undervisning och lärande

- **Undervisning** är lärarens verktyg för att påverka lärandet.
- **Lärande** är det som sker hos eleven med eller utan lärares medverkan. Kan ske i undervisning, i samspel med andra eller genom eget utforskande.

Lärande och lek – har setts som åtskilda

Lärande

- har ofta skett i form av överförande av kunskap från vuxen till barn

Lek

- har ansetts tillhöra barns värld, ofta utan närvarande vuxna

Lek och lärande – ses som sammanflätade

Uppdraget om lek

Skapande och undersökande arbete samt lek är väsentliga delar i det aktiva lärandet. Särskilt under de tidiga skolåren har leken stor betydelse för att eleverna ska tillägna sig kunskaper.

Lgr11/rev 2019, del 1

I förskoleklassen behöver det finnas utrymme både för elevernas egeninitierade lek och för lek som planeras i undervisningen.

Förskoleklassen – Ett kommentarmaterial
till läroplanens tredje del

Utgångspunkter

Undervisningen ska anpassas till varje elevs förutsättningar och behov. Den ska främja elevernas fortsatta lärande och kunskapsutveckling med utgångspunkt i elevernas bakgrund, tidigare erfarenheter, språk och kunskaper.

Lgr11/rev2019, del 1

Undervisningen ska ta sin utgångspunkt i elevernas behov och **intressen** samt i det kunnande och de erfarenheter som eleverna tidigare har tillägnat sig...

Lgr11/rev 2019, del 3

Att gemensamt skapa en ny lekmiljö

PRISLISTA

RÖNTGEN 500 KR

LYSSNA PÅ 100 KR

TA PROVER

FÅ BANDAGE 1 KR

KOLLA REFLEXER 1000 KR

MEDISIN

FÅ MASSAGE GRATIS

Annika Andréasson

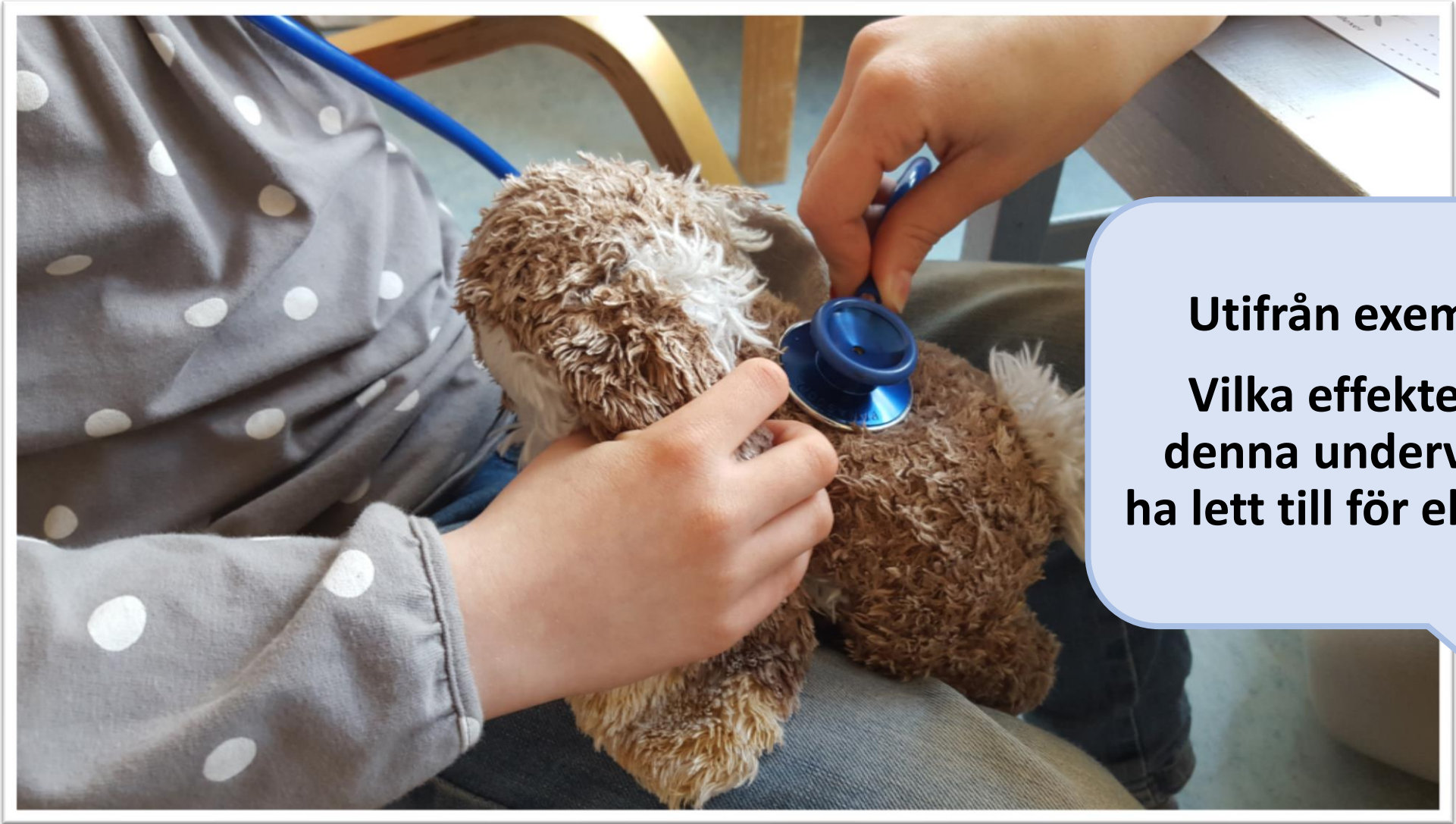

Annika Andréasson

Annika Andréasson

Låt processen få ta tid

**Utifrån exemplet:
Vilka effekter kan
denna undervisning
ha lett till för eleverna?**

Lärares planering för elevinflytande

Var är vi?

Vilka erfarenheter, behov och intressen har eleverna?
Vilka förutsättningar erbjuds de i nuläget?

Vart ska vi?

Vad ska processen leda till?
Vilka kunskaper, värden, förmågor?

Hur gör vi?

Vilket förhållningssätt? Vilket utrymme?
Hur ställs frågor för att främja engagemang och reflektion?
Hur stöttas/utmanas eleverna?

Hur gick det?

Hur ska processen följas upp och utvärderas?
Hur ska eleverna ha fått visa sitt kunnande i funktionella sammanhang?
Vilken dokumentation behövs?

Kartlägga språklig medvetenhet och matematiskt tänkande

Aktivitet 4: Vi urskiljer ord och språkljud

Ge läraren möjlighet att
få syn på om eleven

kan dela upp korta
meningar i ord

kan urskilja första
språkljudet i ord

kan dela upp enkla
ord i språkljud

kan koppla samman
bokstäver med deras
namn och språkljud

	s	o	r	a	
S	O	R	A	q	
L	M	V	Q	t	
E	Ä	N	T	h	
Å	X	D	H		

Genomförande:

”Kartläggningen **kan**
genomföras genom att
läraren lägger ut
bokstavskorten, både
versaler och gemener,
väl synlig på ett bord...”

Kartlägg i undervisning som knyter an till elevers lek

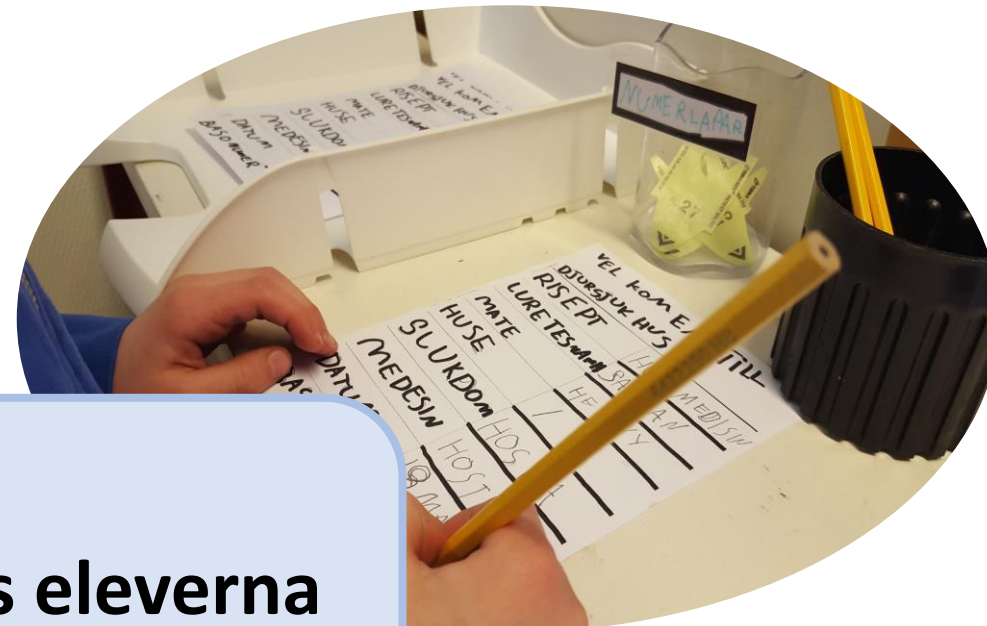

UNDERLAG BOKSTÄVER – för läraren

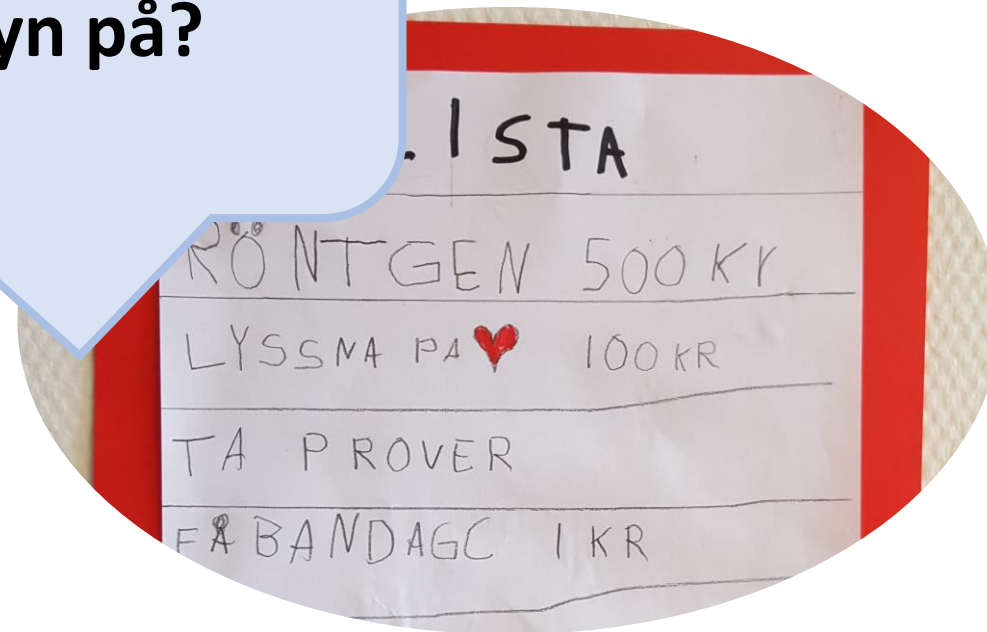
Elevens namn: _____

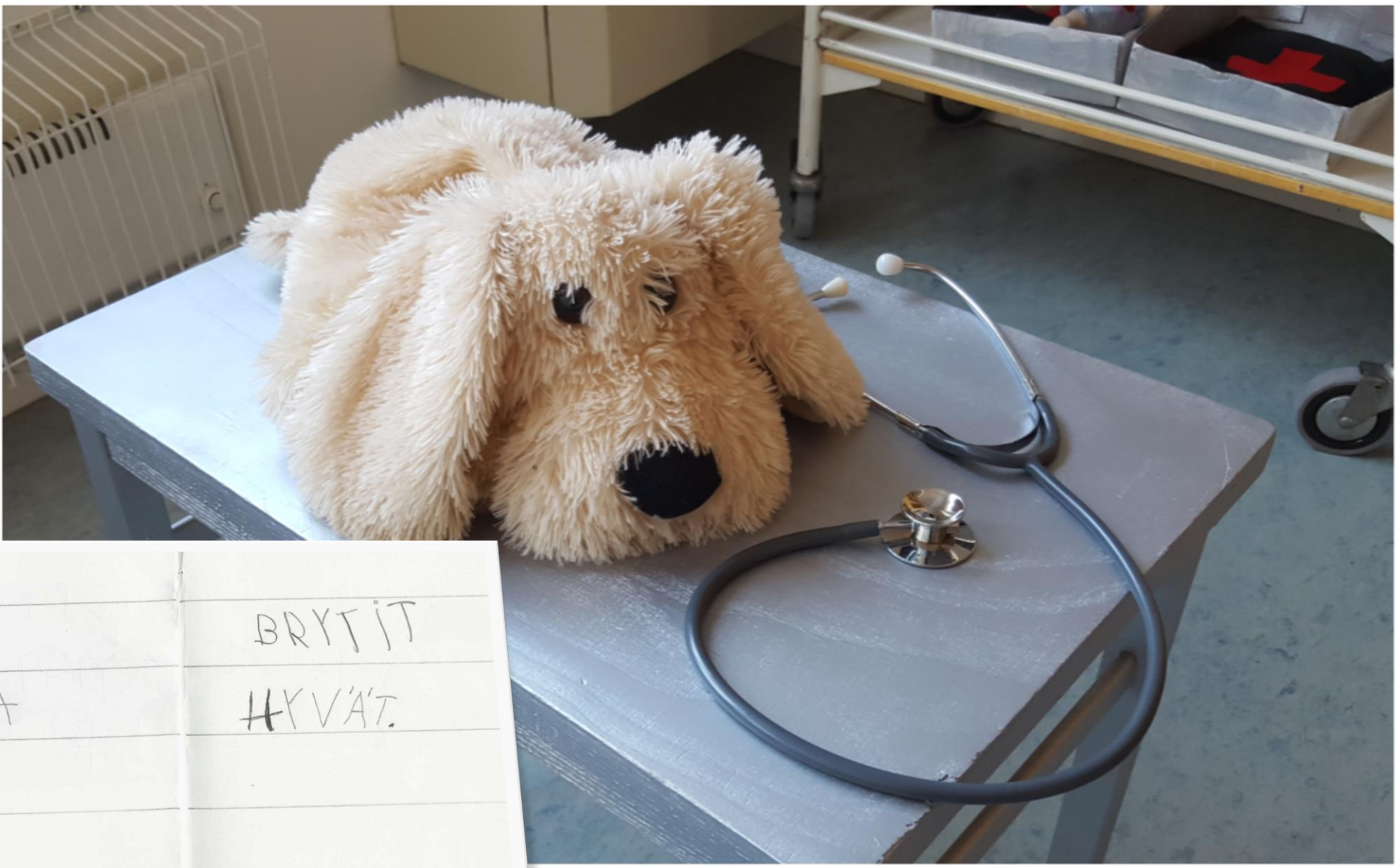
Bokstävernas namn och språkljud

A	B	C	D	E	F	G	H	I	J	K
a	b	c	d	e	f	g	h	i	j	k

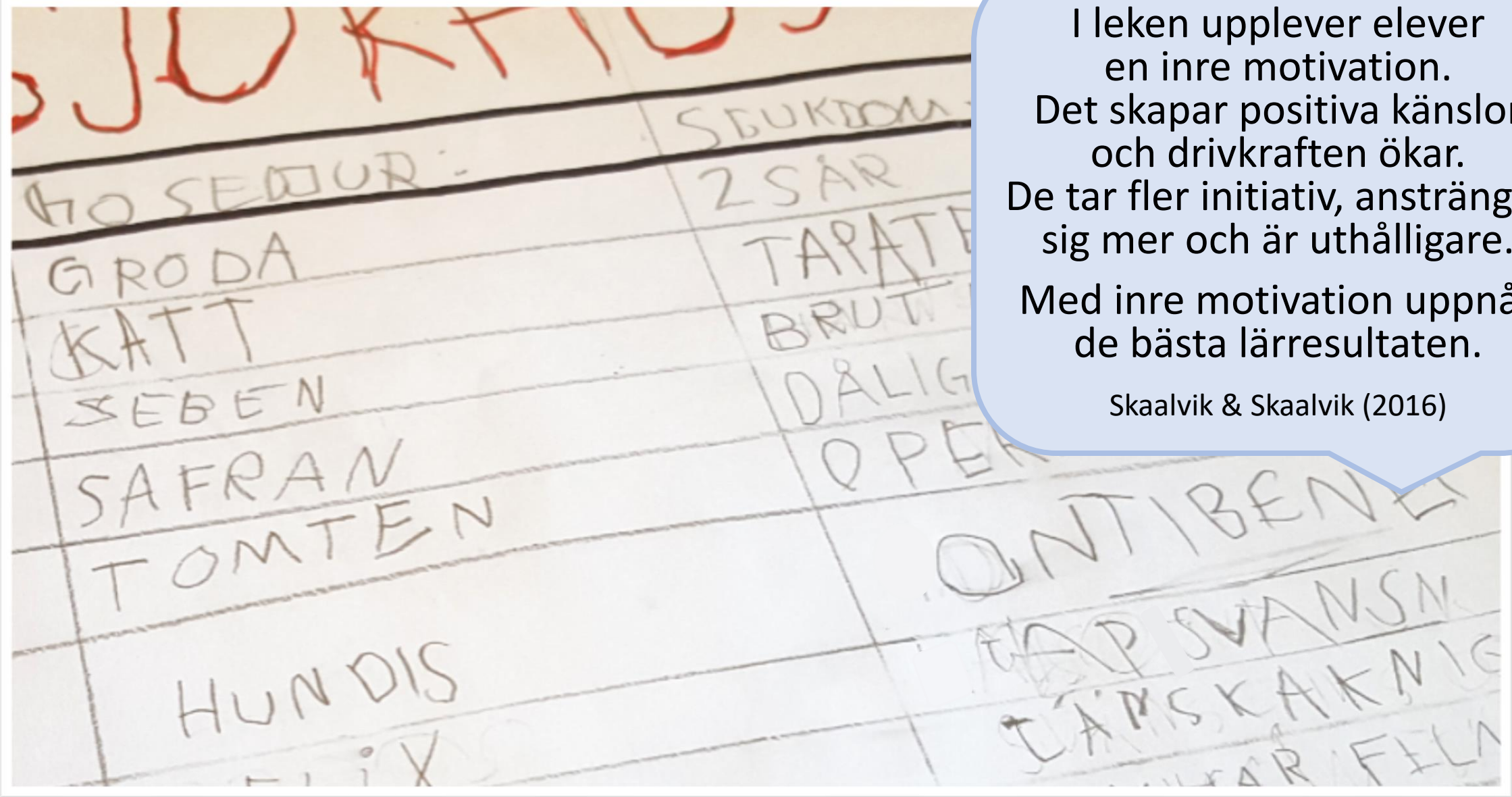

**Vilket kunnande hos eleverna
är det vi ska få syn på?**

SANDRA	BRYT IT
	HYVÄT.

I leken upplever elever
en inre motivation.
Det skapar positiva känslor
och drivkraften ökar.
De tar fler initiativ, anstränger
sig mer och är uthålligare.
Med inre motivation uppnås
de bästa lärresultaten.

Skaalvik & Skaalvik (2016)

Stort tack för att ni lyssnat!

Annika Andréasson

Som stöd i ert fortsatta utvecklingsarbete:

- Skolverkets artiklar om undervisning och kartläggning av flerspråkiga elever, t ex:
Förhållningssätt till undervisning och kartläggning.
- Boken *Lärande lek i förskoleklass*
(Andréasson & Allard, 2015)

